Νίκος Ψυλάκης
Η σκηνή από τα αρχαία χρόνια αποτελούσε έναν κατεξοχήν χώρο διαλόγου

Art and Press,
25 Αυγούστου 2026

Ο Νίκος Ψυλάκης ανήκει στη νέα γενιά ηθοποιών που διαμορφώνουν σταθερά τη δική τους καλλιτεχνική πορεία. Φέτος συμμετέχει στην «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» του Ευριπίδη, σε σκηνοθεσία του Σάββα Στρούμπου, μια παραγωγή που παρουσιάζεται στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Με συνέπεια και αφοσίωση στην τέχνη του θεάτρου, συνεχίζει να διευρύνει τις εμπειρίες και τις καλλιτεχνικές του αναζητήσεις. Στη συνέντευξη που ακολουθεί μιλά για την παράσταση, τον ρόλο του και τη μέχρι σήμερα διαδρομή του.

-Τι είναι αυτό που σε συγκίνησε περισσότερο στο κείμενο της "Ιφιγένειας εν Αυλίδι" και γιατί θεωρείς ότι παραμένει τόσο επίκαιρο;

Αυτό που με συγκίνησε περισσότερο στην Ιφιγένεια εν Αυλίδι είναι αφενός ο τρόπος με τον οποίο ο Ευριπίδης χρησιμοποιεί τον μύθο και τον μεταπλάθει για να μιλήσει για τη δική του εποχή και αφετέρου, το ποσό τρομακτικά επίκαιρος παραμένει ο πυρήνας του έργου. Γράφει σε μια εποχή όπου η δημοκρατία και οι αξίες της καταρρέουν, χωρίς να εξιδανικεύει τους ήρωες και την εξουσία. Αντίθετα, μας βάζει μπροστά σε έναν καθρέφτη και μας καλεί να αντικρίσουμε την αλήθεια. Γραφει για πρόσωπα που στο παρελθόν ήταν γνωστά για την ηρωικότητά τους, τώρα να πασχίζουν για να καταπατήσουν αξίες, ιδανικά και ανθρώπινες ζωές προκειμένου να ικανοποιήσουν τη δίψα τους για εξουσία, πόλεμο και προσωπικό συμφέρον. Και κάπως έτσι η ζωή ενός παιδιού μετατρέπεται σε διαπραγματευτικό μέσο για να εξυπηρετηθούν οι ισχυροί.
Το πιο συγκλονιστικό είναι ότι ο Ευριπίδης ενώ έγραφε για το δικό του παρόν, ταυτόχρονα έγραφε και για το μέλλον, καθώς αυτά τα πρόσωπα δεν

μας είναι καθόλου ξένα σήμερα. Ύστερα από δυόμισι χιλιάδες χρόνια, ενώ θα νόμιζε κανείς ότι αυτές οι ιστορίες ανήκουν σε ένα μακρινό αρχαίο παρελθόν, εξακολουθούμε να ζούμε σε έναν κόσμο όπου παιδιά γίνονται "αναγκαίες παράπλευρες απώλειες", "θυσία" στον βωμό της εξουσίας και του χρήματος, έναν κόσμο όπου οι αποφάσεις των ισχυρών πληρώνονται απο τους ανίσχυρους.
Ο Ευριπίδης δεν μιλά μονο για την αρχαία Ελλάδα, μιλά για κάθε εποχή που η ουσία του ανθρώπου καταρρέει και στην επιφάνεια μένει μόνο το σκοτάδι.

–Ποιος είναι ο ρόλος που ερμηνεύεις στην παράσταση και ποιες ήταν οι μεγαλύτερες προκλήσεις στην προσέγγιση του;

Ο βασικός ρόλος που ερμηνεύω είναι ο Μενέλαος, ενώ υποδύομαι επίσης τον Πρεσβύτη σε μία από τις δύο σκηνές του και τον Β΄ Αγγελιαφόρο μαζί με τον Γιάννη Σανιδά.
Ο Μενέλαος εμφανίζεται αρχικά ως ένας άνθρωπος που βάζει πάνω απ' όλα τον σκοπό του πολέμου και την προσωπική του φιλοδοξία. Δεν διστάζει να πιέσει τον Αγαμέμνονα προς τη θυσία της Ιφιγένειας. Όταν όμως εκείνη φτάνει στην Αυλίδα και η θυσία παύει να είναι μια αφηρημένη ιδέα, αλλάζει στάση και ενθαρρύνει τον αδερφό του να σταματήσει τη θυσία.
Η μεγαλύτερη πρόκληση για μένα ήταν να κατανοήσω αυτή τη μεταστροφή και να μην την αντιμετωπίσω ως μια απλή αλλαγή γνώμης. Μας ενδιέφερε να βρούμε τη συνέχεια μέσα σε αυτήν την αντίφαση, ώστε η μεταστροφή να μην μοιάζει αυθαίρετη. Μέσα από τη δουλειά μας, την εξερευνήσαμε στον άξονα της μανίας για εξουσία και πόλεμο, που διατρέχει όλο το κείμενο του Ευριπίδη. Καταλήξαμε στο ότι εφόσον ο Μενέλαος είναι ένα πρόσωπο που θα έκανε τα πάντα για το προσωπικό του συμφέρον, και η μεταστροφή του προέρχεται από αυτήν την ανάγκη του.
Γενικότερα, θεωρώ ότι η προσέγγιση μιας τραγωδίας αποτελεί από μόνη της μια μεγάλη πρόκληση. Τα θέματα με τα οποία καταπιάνεται είναι βαθιά ανθρώπινα, αλλά ταυτόχρονα έχουν ένα μέγεθος που συχνά ξεπερνά τον τρόπο με τον οποίο έχουμε μάθει να αντιλαμβανόμαστε τα πράγματα σήμερα. Ως ηθοποιός, λοιπόν, καλείσαι να γίνεις αγωγός αυτών των μεγεθών χωρίς να προσπαθείς απαραίτητα να τα απλοποιήσεις ή να τα εκλογικεύσεις. Να τα αφήσεις να σε δυσκολέψουν και να αναζητήσεις μέσα από αυτή τη δυσκολία έναν τρόπο να τα κάνεις ζωντανά στη σκηνή.

–Πώς βιώνεις τη συνεργασία σου με τον Σάββα Στρούμπο και τι έχεις αποκομίσει από τη σκηνοθετική του προσέγγιση;

Τον Σάββα τον γνώρισα μέσα από τη συμμετοχή μου στο ετήσιο εργαστήριο της μεθόδου του Θεόδωρου Τερζόπουλου. Από την πρώτη στιγμή τόσο η μέθοδος όσο και ο ίδιος ο Σάββας αποτέλεσαν για εμένα πηγή έμπνευσης. Στη δουλειά μας πάνω στο υλικό του κειμένου, μέσα από τις συζητήσεις μας και τις κατευθύνσεις του, διαμορφώθηκε μια κοινή αντίληψη για τον τρόπο προσέγγισης του έργου, και αυτό ήταν κάτι που με ενδιέφερε ιδιαίτερα ως διαδικασία.
Αυτό όμως που κυρίως αποκόμισα από τον τρόπο δουλειάς του είναι η αντίληψη ότι το θέατρο, και ιδιαίτερα η τραγωδία, έχει ανάγκη να διερευνάται μέσα από μια εξερεύνηση που δεν τελειώνει ποτέ και δεν βάζει προκαθορισμένα όρια. Το σώμα αναζητά τα όριά του, τα ξεπερνά και συνεχίζει να ψάχνει τι υπάρχει πέρα από αυτά, ώστε να έρθει στην επιφάνεια το προσωπικό υλικό του ηθοποιού και να μπορέσει να μεταφέρει στη σκηνή τις ακραίες και συχνά αντιφατικές δυνάμεις που εμπεριέχονται σε ένα κείμενο αρχαίας τραγωδίας.
Η διαδικασία αυτή μου άνοιξε έναν διαφορετικό τρόπο παρατήρησης του εαυτού μου και με έφερε σε επαφή με δυνατότητες του σώματος και της έκφρασής μου που μέχρι τότε δεν είχα εξερευνήσει. Κυρίως, μου έμαθε να μην αναζητώ γρήγορα μια απάντηση, αλλά να παραμένω διαθέσιμος στη διαδικασία της αναζήτησης, να εμπιστεύομαι ότι μέσα από αυτή μπορεί να προκύψει κάτι που δεν είχα φανταστεί και κάπως έτσι να φανερωθεί αυτό που δεν υπάρχει.
Κατάλαβα λοιπόν ότι η σκηνή δεν είναι ένας τόπος όπου πηγαίνεις για να επιβεβαιώσεις και να εφαρμόσεις όσα ήδη γνωρίζεις, αλλά ένας τόπος όπου χρειάζεται να παραμένεις διαρκώς διαθέσιμος για να ανακαλύψεις κάτι καινούργιο.

–Έχοντας ήδη συμμετάσχει σε προηγούμενες θεατρικές παραγωγές, ποιες εμπειρίες θεωρείς ότι έχουν διαμορφώσει περισσότερο την πορεία σου ως ηθοποιού;

Βρίσκομαι ακόμα την αρχή των βημάτων μου ως ηθοποιός και αυτό που αντιλαμβάνομαι μέχρι σήμερα είναι ότι αυτό που σε διαμορφώνει ως ηθοποιό, αλλά και ως άνθρωπο, είναι η κάθε συνεργασια και η συνύπαρξη με τους ανθρώπους που συναντάς στην πορεία σου. Κάθε άνθρωπος που συναντάς, κάθε διαφορετικός τρόπος σκέψης και κάθε διαφορετική τεχνική πάνω στη δουλειά, αφήνει κάτι πάνω σου και γίνεται, με τον δικό του τρόπο, μέρος αυτού που είσαι σήμερα.

Νομίζω ότι αυτό είναι ένα από τα πιο όμορφα κομμάτια του θεάτρου για μένα: όταν διαφορετικοί άνθρωποι συναντιούνται με διάθεση, σεβασμό και πραγματική ανάγκη να δημιουργήσουν, τότε δημιουργείται ένας κοινός χώρος όπου μπορεί να εμφανιστεί κάτι που κανείς δεν θα μπορούσε να έχει φανταστεί. Και τελικά, αυτό που μένει από κάθε συνεργασία είναι κάτι που κουβαλάς στην επόμενη.

–Ποια πιστεύεις ότι είναι η θέση του θεάτρου στη σημερινή κοινωνία και πως μπορεί να συνομιλήσει με τα ζήτηματα που απασχολούν τον σύγχρονο άνθρωπο;

Δυστυχώς, θεωρώ ότι η θέση του θεάτρου σήμερα, και ειδικά στη χώρα μας, είναι υποβαθμισμένη. Το επάγγελμα του ηθοποιού έχει καταλήξει πολλές φορές να αντιμετωπίζεται ως "δεύτερο" επάγγελμα ή και χόμπι, όπου ένας άνθρωπος για να μπορέσει να βιοποριστεί χρειάζεται να κάνει και δεύτερη δουλειά, όπου η αξία του πτυχίου του υποβαθμίζεται και όπου η αμοιβή του και η αξία του μπορεί να εξαρτάται ακόμη και από τον αριθμό των ακολούθων που έχει στα social media. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, υπάρχει ο κίνδυνος και η ίδια η καλλιτεχνική παραγωγή να οδηγηθεί προς αυτό που «πουλάει», αφήνοντας λιγότερο χώρο για ουσιαστική αναζήτηση, πειραματισμό και, τελικά, για μια πραγματική ζύμωση ανάμεσα στον θεατή και τον ηθοποιό.
Κι όμως, η σκηνή από τα αρχαία χρόνια αποτελούσε έναν κατεξοχήν χώρο διαλόγου. Ο θεατής έχει την ευκαιρία να αντικρίζει κατάματα μια εκδοχή της αλήθειας της ζωής να εξελίσσεται μπροστά του, με τη μοναδική σύμβαση ότι αυτό που συμβαίνει στη σκηνή γεννιέται και πεθαίνει την ίδια στιγμή. Μπορεί να ταυτιστεί, να διαφωνήσει, να αισθανθεί, να είναι πραγματικά παρών και ταυτόχρονα να αφήσει το μυαλό του να περιπλανηθεί.
Ειδικά σε μια εποχή όπου το μούδιασμα και η αδιαφορία μοιάζουν να βρίσκονται σε έξαρση, πιστεύω ότι η σκηνή μπορεί να αποτελέσει έναν χώρο αφύπνισης, διαλόγου και ζύμωσης. Έναν χώρο όπου ο θεατής δεν καλείται απλώς να καταναλώσει ένα θέαμα, αλλά να αισθανθεί, να σκεφτεί, να αμφισβητήσει και, ίσως, να φύγει έχοντας μέσα του ένα ερώτημα που δεν είχε όταν μπήκε.
Η δύναμη του θεάτρου ίσως δεν βρίσκεται στο να δίνει έτοιμες απαντήσεις στα ζητήματα του σύγχρονου ανθρώπου, αλλά στο να δημιουργεί έναν χώρο όπου αυτά μπορούν να τεθούν, να αμφισβητηθούν και να βιωθούν συλλογικά.

-Ως νέος ηθοποιός, ποια είναι τα όνειρα και οι στόχοι που θέτεις για την καλλιτέχνη σου πορεία τα επόμενα χρόνια;

Αυτό που ενδιαφέρει είναι να μπορώ να εκφράζομαι μέσα από την τέχνη μου και να επικοινωνώ ζητήματα που με απασχολούν και με αφορούν. Κυρίως, όμως, θέλω να συναντώ ανθρώπους που έχουν εξίσου την ανάγκη να προβληματιστούν, να αναζητήσουν και να συνδημιουργήσουν με σεβασμό και ουσιαστική διάθεση. Θα ήθελα οι συνεργασίες μου να βασίζονται στην αμοιβαιότητα, στην εμπιστοσύνη και στον σεβασμό, τόσο καλλιτεχνικά όσο και ανθρώπινα.
Δεν έχω ανάγκη αυτή τη στιγμή να ορίσω με ακρίβεια πού θέλω να βρίσκομαι σε λίγα χρόνια. Θέλω να αφήσω τις πιθανότητες της πορείας μου ανοιχτές, να είμαι διαθέσιμος στις συναντήσεις που θα προκύψουν και να δω πού μπορούν αυτές να με οδηγήσουν.